

Misjoniteated

Nr. 3.

Tallinnas, 1930.

9. aastakäik.

Adventliikumise algus Eestis.

S. P. Advent-rahva kätte on usaldatud viimane kuulutus, mis peab ulatama kõige rahvastele, suguharudele ja keeltele. Nende rahvaste seka kuulub ka meie väike Eesti oma 1 miljoni 120 tuhande elanikuga. Advent-kuulutus on jõelanud juba 85 aastat üle maailma. Meie Eesti on seda alles 32 aastat kuulnud.

Esimesteks advent-fõnumi saadikuteks olid in-

misel aastal ilmus Riias esimese brošüürina Eesti keeles „Kristlik kasiinus“. Alasta hiljem (1898) „Kristus ja tema õigus“. Juba enne oli aga väike traktat Eesti keeles Helsingis trükitud, arvatavasti 1895. aastal.

Esimese palvela ehitasime õe Sander'i puhkama läinud abikaasa wenna Sander'i majas asutavast puukuurist, mille ehitusest osa võttis ka

S. P. A. R. Eesti Liidu kirik Tallinnas.

nad G. Berk ja H. J. Lõbsack, keda järgmisel kombel siia juhiti. Ühe Tallinnas asuva baptisti perekonna liige oli Peterburgis teenimas ja puutus seal wenna Lõbsack'iga kokku. See isik oli huvitatud tõest ja palus wenda Lõbsack'ut külastada oma wanemaid Tallinnas. Wend Lõbsack võttis ettepaneku vastu ja sõitis 1897. aastal ühes wenna Berk'iga Tallinna. Mõne nädalise siinviibimise järele võidid mainitud wennad juba esimese ristimise Tallinnas ette võtta 16. augustil 1897. a. Esimese ristitavana Eesti pinnal oli meie õde Lilly Sander, kes weel täna meie ridades 73. aastajana edasi võitleb. Järg-

nende ridade kirjutaja 1902. aastal. Ehitus kui ka kooskäimine sündis suures saladuses, kuid kõigest sellest hoolimata tabas meid sageli politsei ja nimetatud wend, kui maja omanik, istus tihti koosoleku pidamise pärast wangis. Umbes samal ajal oli tõde võitnud kodumaa wendi Peterburgis ja Riias. Wend J. Nürifson oli tõe vastu võitnud Peterburgis ja algas oma tööd esimese kolportöör-piiblitöölisena Tallinnas ja sõitis aastal 1900 piiblitöölisena ja esimese saadikuna

P a i d e.

Samal ajal, kui ta ühe käega ehitas tõe müürid, pidi ta teise käega wihastama waenlase — ko-

haliku lutheri õpetaja vastu — mõõta hoidma. Tol ajal ei olnud Paides ühtegi lahkusu kogudust. Lutheri õpetaja ütles kindla sõnaga: „Nii kaua kui lutheri kirikutorn siin üleval seisab, ei tohi ühtki usulahku siin tekkida“. Nii pea kui meie koosolekud avati, tuli õpetaja politseinikuga ja areteeris kuulutaja. Et meil tol ajal koosoleku pidamiseks luba ei olnud, tuli kohtu otsusel iga kord kinni istuda kuni viimaks kohus Peterburgi sinati jõudis ja aastal 1904. w. S. Sürifson'ile esimene luba anti omausu liigete seas koosoleku korraldamiseks; sellele otsusele kirjutati alla 12 meest. See oli esimene samm võidule, sest selle ajani olid meie välis-wennad linnupriid.

Enne advent-kuulutuse Gestise jõudmist oli keegi eestlane, Aleksander Rauk, advent-koguduse liikmeks saanud Riias, õppis meie misjonikoolis Hamburgis, asus kodumaale piiblitööliseks ja aitas 1901. aastal koosolekud

N a r w a s.

Esimese uutsewiltjana ristiti 29. aprillil 1902. aastal seal wiis hinge, kelledest elawad ja wõitlewad meie ridades weel täna õed Maria Bloom (sünd. Nõgu) ja tema lihane ema Anna Nõgu. Sellest linnast wõrsusid ka meie wennad A. Klement ja M. Bärengrub.

Tallinnast, esimesest keskpunktiist, läks esimese saadikuna wend Sürifson 1903. aastal

T a r t u,

kus ta mõned hütitud hinged eest leidis. Esimese ristimise korraldas seal 21. mail 1904. aastal wanem wend D. P. Gäede, kes tol ajal oli esimese misjonarina siia saadetud Ameerikast Balti-maale. Esimestest ristitawatest elab ja on meie koguduses weel täna Anna Batsep.

Järgmise misjonijaama asutasid wennad Rauk, Bahla ja Sürifson

H a a p s a l l u.

Esimene hingamispäewa kool asutati 5. augustil 1906. aastal ja esimene ristimine oli 1. weebru- aril 1907. wenna Gäede korraldusel. Esimene ristitaw oli õde Maria Dispuu, kes praegu Wennaal meie wenna Kapustini abifaafaks on. Sama aasta lõpul saanud ka meie Noarootsi wennad jumaliku saatuse järele juhitud. Wend G. Wachtmann näinud unes, et üks ilus walge tui lennanud tema aknast sisse ja öelnud: „Pühapäew, esimene nädalapäew, ei ole õige pühha, seda on paawst sisse seadnud; laupäew on õige pühha“. See wend tulnud siis Haapsallu ja jutustanud sellest teistele inimestele ja need juhitanud teda meie koosolekule, mis hilja aja eest oli alles awatud. Haapsalule järgnesid

P ä r n u ja W i l j a n d i.

1908. aasta kewadel käisid wennad Rauk ja Bahla Pärnus, kuhu ka wend Bahla tööle asus. Esimene ristimine oli 22. septembril 1908. aastal. Kaks aastat hiljem ehitas juba Pärnu kogudus

omale esimese kiriku Gestis. Wend A. Martin on algusest peale olnud wäsimatalt tegetwaks liikmeks ja koguduse wanemaks. Samal ajal organiseeriti ka Kärü grupe, kuhu kuulusid suurem hulk Kärü mõisa baptisti peret ühes metsailema K. Willumsoniga, kes ainsamana sealt perest järele on jäänud.

1912. aasta juwel läks wend E. Niffar Pärnuft Kurefaare ja aitas Saaremaal esimesed koosolekud. Aasta lõpuks organiseeriti 13 liikmeline grupe; aasta pärast tõusis usklikkude arw 30 peale, kellest suurem osa weel täna alles elus ja koguduses on. Samal aastal jõudis kolmekordne sõnum

R a t w e r e.

Esimeste liigetena ristiti õed Utter ja Roos, kellest esimene alles elus ja töes asub.

Weidi hiljem astus ka wend G. Reiner selle wäikese grupi ridadesse ja on selle juhina mõned head aastad ustawalt ja ennast ärafalgawalt teeninud.

Peale Walga koguduse, kelle kohta meil kahjuks puuduwad sellestõttu andmed, et see, kui piirilinn, sai suuremalt jaolt töötatud läti töölistest, asutas wend A. Klement weel 1918. a. Põltsamaa ja järgmisel aastal Wõru kogudused.

Hiljemalt asutatud koguduste ja gruppide asutajalugu on alles üldiselt teada, ja seega puudub tarwidus nende tekkimisloo kohta ülewaadet teha.

Suuremaks jumalateenistuse kohaks ehitati 1922—1923. a. meie pealinna ruumikas kirik, mis asub Merepuiestee 14-a. Mõõdunud aastal wal- mis Tartu nägus „Adwent-koda“, kus asub peale koosoleku saali weel noorsoo saal ja eluruumid misjoni-töölisele.

G. P. A. R. Gesti Liidu „Adwent-koda“ Tartus.

Meie 32-aastase ajaloo festel on nii mõnigi tuul ning torm tahtnud seda advent lootust ära häwitada, aga hoolimata kõigest sellest on kõige-wägetwama abiga wäikesest sinepiitwafesest wõrsu- nud suur advent-puu oma 1475 okkaga ja ta- hame kindlasti loota, et Issand Israeli arwule weel mõnegi okka juure lisab ja oma aulise töö lõpule wiib.

E. Niffar.

„Meist, kes teda ootavad.“

„Nõnda on Kristus üksford ohwerdatud mitme pattusid ära võtma; teist korda peab teda patuta nähtama neist, kes teda ootavad õnnistuseks.“ Ebr. 9, 28.

See sündis ligi 1900 aastat tagasi, kui Kristus end ohverdas, et ära võtta mitmete patud. Tänuks meele mõtlemise tema surma ja ülestõusmise päevade peale ja ülistamise tema ohwrit Ebrea kirja kirjutaja sarnaselt „paremaks ohwriks“ (9, 23). See ohwer on maailma äralepitamise igaveseks ajaks. „Sest ühe ohwriga on ta igawesti täiesti korda jaatnud neid, keda pühitatakse... sest, kus nende andeksandmine on, sinna ei ole enam ohwrit patu eest tarwis.“ (10, 12. 14. 18.) Meie kõikide jaoks on pattude andeksandmine sellest ajast saadik, mil meie Issand tõi „parema ohwri“. Kui palju parem on see ohwer sellest, mis enne Kristuse tulemist äralepitamise ohwriks toodi, millel oli ainult „tulewa hea asjade wari ja ei mitte asjade kaju ise.“ (10, 1.) Ärlepitamise päewadel toodi igal aastal ühesugune ohwer, kuid see ohwer käsu järele ei parandanud. Kõndel ohwritel ei olnud muud kasu, kui igal aastal oma patu meele tuletada. See aga pani veel raskema koorma nende südametele, sest patt jäi ikka patuks. Siis sai inimesele südametunnistuse piinaks, sest et nad mõistisid, et „see ei wõi olla, et härgade ja jikkude weri peaks patud ära võtma.“ (10, 4.) „Ja iga preester seisis küll ja teenis oma ametis iga päew ja ohverdas ühesugused ohwrid fagedasti, mis ei wõi iial pattusid ära võtta.“ (10, 11.) Wanajeaduse teenistuse läbi ei wõidud pattu ära faotada ega südametunnistust patuüüist wabastada; nii selgitab seda Ebrea kiri. Ohwrid olid ainult selleks, et anda selgemat näidet Messia waju- dusest, kaswatada alandust ja tahtmist püha elu elamiseks. „Ohwrit ega andi ei ole fina tahtnud, aga ihu oled ja mulle walmistanud. Võletamise ohwrid ja ohwrid patu eest ei ole mitte sinu meele pärast olnud. Siis ütlesin mina: „Ma tulen, oh Jumal, sinu tahtmise järele tegema!“ (Raul 40, 7; 51, 18, 19.; Ebr. 10, 5—7.) Inimese patuorjus tuli awalikuks. Inimene oleks muidu patuse jäänud, nii Jumal laskis teda juhataada uude ellu. Tema käekäik oli nõnda, nagu apostel Paulus kirjutab Rooma r. 7. peatükis: „Aga ma elasin ennemuiste ilma käjuta; aga kui käjusõna tuli, sai patt jälle elawaks. Seepärast on käik küll püha ja käjusõna püha õige ja hea. Aga mina olen lihlik ja patu alla müüdnud. Seepärast mina ei kiida heaks, mis ma teen; sest ma ei tee mitte, mis ma tahan, waid mina teen seda, mis ma wihkan. Tahtmist on mul küll, aga head teha ei leia ma mitte. Seepärast leian ma enese seest selle käja (õigluse, parajuse mõiste), et kui ma tahan head teha, minu sees on kurja, sest mul on heameel Jumala käjust seepidise inimese poolest. Aga ma tun-

nen teist käsku oma liikmete sees, see paneb mu meele käsu (õige tundmine, heameel Jumala käsu pärast) wastu, ja wõtab mind wangi patu käsu alla, mis mu liikmete sees on. Oh mind wiletjat inimest, kes päästab mind selleinatse surma ihust?“ Inimene pidi nii kaugele jõudma, et wõib pühitust üle elada. Keegi ei saa ärapäasnist hinnata, kui ta ise ei tunne, et ta on patune, kes seestmist lahkheli ei aima ja igatsuses ei hüüa: „Kes wõib mind päästa? Oh mind wiletjat inimest, keda ei paranda ohwer, kes oma hinge õudust aimab, jeda enam, mida rohkem ta püüab sellest wabaneda!“

Tänu Jumalale! Jeesus Kristus on meie õnnistegija! Temaga on wabanemine ja andeksandmine. Temaga ühenduses olles on võimalik, mitte enam liha tahtmise järele, waid waimu järele elada. Tema, kui meie eeskäija ja eeskuj, on ülekohtule lõpu teinud ja pattu hukka mõistnud. Müüid ei eksi kristlane enam, sest ta wõib patu üle walitseda. 1. Mooses 4, 7. Kuigi müüid ka ette tuleb, et inimene pattu teeb omast nõtrusest, siis on see tema filmis ikka, kui „suur raudteeõnnetus“, nagu üks tuntud jutlustaja on püüdnud selgitada endist ja pärastist wahelkorda.

„Teie ei pea mitte pattu tegema ja kui teegi on pattu teinud, siis on meil eestkostja isa juures, Jeesus Kristus, kes õige on. Ja tema on ärlepitus meie pattude eest; aga mitte ükspäinis meie, waid kõige maailma pattude eest.“ (1. Joh. 2, 1. 2.)

Esimene ooteaeg on mööda. (Luk. 2, 25. 26); Nutul. 4, 20). Kristlastel on oja tulewastest headest asjadest. Kristus on üksford tulnud ja walmistanud õnnistuse tee oma ohwri ja eeskaju läbi. Tema paaja- ja ärlepitamisohwer on teinud igawese ärlepitamise ja ta on ka lastnud oma käskjalgedel kuulutada kõigis maailmas seda rõõmusõnumit: õnnistegija on tulnud ja kutsub meid: Andke endid Jumalaga ära lepitada! 2 Kor. 5, 18—21. See rõõmusõnum teeb inimesed igas paigas käsuks Kristuse asemel, kelle näost peegeldub Jumala paiste. Neil ei tarwitse jeda mitte warjata, nagu jeda Mooses katsus teha. Õige kristlase elus peegeldub Jumala ja õnnistegija auikus täies selguses teistele. 2 Kor. 3, 2. 3. 11. 13. 18. „Meie oleme müüid Jumala lapsed ja ei ole veel mitte awalikuks saanud, mis meie saame olema; aga meie teame, kui ta saab awalikuks saanud, et meie tema sarnased peame olema; sest meie saame teda näha nõnda, kui tema on. Ja igaüks, kellel seejinane lootus on tema peale, see puhastab ennast, nõnda kui tema puhast on.“ 1. Joh. 3, 2. 3.

Meed on inimesed, kes teda ootavad teisel ooteajal. Meile tuleb ta warsti teistkorda ärapeastmiseks ja õnnistuseks. Nad ei oota mitte olles täis hirmu, waid nad waatavad ülestõstetud peadel

Armastus effijate vastu.

(Särg.).

Jumal on teinud oma osa inimeste peastmise töös ja kutsub nüüd kogudust kaastööle. Kristuse veri, tõe sõna, Püha Waim on ühel poolel; hinged, kes kaduma lähevad, on teisel poolel. Igal Kristuse järelkäijal on seejuures üks osa etendada, mõjutades inimesi vastu võtma õnnistusi, mis suguseid taevast valmis hoiab. Katsugem enda elu täpselt läbi, et näha kas oleme teinud selle töö. Katsugem läbi enda mõjudid ja iga talitust enda elus. Kas ei ripu wahest palju vastikuid pilte meie mälestuses? Tihti olete wajanud andeksandmist Jeesuselt; teie olete alati lootnud tema kaastunde ja armastuse peale. Kas teie pole sellest hoolimata tihti jätnud atwaldamata teistele seda waimu, mida Kristus teile on ilmutanud? Kas olete tunnud koormat selle jaoks, kes julges minna teelatud teedele? Kas olete teda sõbralikult manitsenud? Kas olete tema pärast nutnud ja temaga ning tema eest palvetanud? Kas olete temale õrnade sõnade ja sõbralikkude tegudega näidanud, et teie teda armastate ja soovite teda peasta? Kui saite kokku nendega, kes komistajid oma enda nõrkuse ja wiltsaku harjumuse koorma all, kas olete lastnud neil wõitlust ükjinda wõidelda, kui teie olesite wõinud abi anda? Kas teie ei ole nendest raskesti kiusatuteist mööda läinud, kuna maailm walmis oli neile kaastunnet atwaldama ja neid saadana wõrkudeses meelitama? Wahest olete nagu Raingi, walmis olnud ütleva: „Olen mina oma wenna hoidja.“ Kuidas peab suur koguduse pea oma elutööd waatlema? Kuidas waatleb see, kellele iga hing, kui tema werega ostetud, kallis on, sinu ükskõiksust nende vastu, kes õigelt teerajalt kõrwale lähevad? Kas sa ei tarda, et tema wõiks maha jätta ka sind, nagu sina neid maha jätad? Sa wõid kindel olla, et see, kes on ustaw waht Jeesanda koha üle, iga hooletuse on üles märkinud.

Kas on Kristus ja tema armastus sinu elust wälja tõrjutud, kuni wäline worm südameteenistuse asemel astunud? Kus on hinge hõõgumine, mida sa kord Jeesuse nime nimetamisel tundsid? Kui ärras oli sinu armastus hingede vastu, kui sina end esiteks temale pühendasid; kui tõsiselt oled sa katsunud neile Õnnistegija õpetust esitada! Selle armastuse kadu on sind külmaks, laiduhimulisteks ja piinlikult täpsiks teinud. Katsi seda tagasi võtta ja töötä siis, et hingi Kristusele tuua. Keeldud sa seda tegemast, siis tulewad teised, kellel vähem walguist, kogemust ja wõimalust olnud, sinu asemel tegema seda, mida sa hooletusse jätnud; sest töö, peasta kiusatuid, läbikatsutuid ja kadunuid, tuleb ära teha. Kristus pakub seda

teenistust oma kogudusele; kes tahab seda vastu võtta?

Jumal ei ole unustanud neid ennasialgataid häid tegusid, mis tema kogudus minevikus teinud; need on kõik ületwal sisse kantud. Aga nendest ei jätku; nemad ei peasta kogudust, kui wiimane loobub oma missiooni teostamast. Kui mitte suur hooletus ja ükskõiksus, mis minevikus nähtawale tulnud, ei lõpe, wajub kogudus, selle asemel, et jõu poolest kasvada, ikka rohkem nõrkusesse ja wormilikkusesse. Kas peame seda lubama? Kas peab nürimeelsus, armastuse ja waimuliku agaruse kahetustwäärt wähenemine edasi kestma? Kas peab Kristus oma kogudust selles seisukorras leidma?

Wennad-õed, teie enda lambid hakkawad kindlasti wilkuma ja tumenewad, kuni nad pimeduses kustuwad, kui teie ei tee õfustatuid jõupingutusi ümberpööramiseks. „Mõtle kust ja oled ära langenud, ja paranda meelt ja tee esimisi tegusid.“

Teie usk peab saama tugetamaks, kui ta siamaani olnud, muidu kaalutakse teid ja leitakse liialt tergetena. Wiimasel päewal kujuneb kõige maailma kohtuniku õfusus meie huti ja töö järele abitarwitajate, rõhutute, kiusatute jaoks. Teie ei wõi neist mööda minna ja ise lunastatud patustena Jumala linna sissepääsu leida. „Tõesti“, ütleb Kristus, „mis teie ilal ep ole teinud ühele nendefinaste wähemate seast, seda ep ole teie minulegi teinud.“

Weel pole liiga hilja minewiku hooletusi jälle heaks teha. Wõiks ometi esimene armastus, esimene tulidus uuesti elustatud saada! õfuge üles need, keda teie ära ajanud, sõduge kinni oma tunnistuse läbi haatwad, mis teie olete lõõnud. Tulge kaastundliku armastuse suure südame juure ja laste jumaliku halastuse jõgi enda südamesse woolata ja teie juurest teiste südamesse. Wõtkem see õrn kaastunne, mis Jeesus oma elus atwaldas, endale eeskujuks, kuidas meie peame ümber käima enda kaasinimestega, eriti nendega, kes on meie wennad Kristuses. Paljud on raskest eluwõitluses nõrgaks ja araks saanud ja siiski oles üks armastusriikas, julgustaw sõna neid aidanud wõitu saada. Urge saage ilal, ilal südametuks, külmaks, osatwõmatuks ja laiduhimulisteks. Urge jätke kunagi katutamata juhust rääkida julgustawat sõna, mis lootust annab. Meie ei wõi ütelda, kui kaugeleulatatawad wõiwad olla meie sõbralikud sõnad, meie kristlikud püüded, kergendada koormat. Effijaid ei saa milgi muul wiisil tagasi tuua, kui tasanduse, sõbralikkuse ja õrna armastuse waimu läbi.

Uuestisündimise õige alus.

Uuestisündimata ei võdi teegi Sumala riiki saada, Kristuse iket enda peale võtta, ega Sumala käsufüid pidada, sellepärast peame meie uuestisündimist tema algusest saadik tundma. Seeme, millest uuestisündimine alguse saab, on Peetruse ütelse järele (1. Peetr. 1, 23) **S u m a l a s õ n a**. Oma lihaliku sündimise poolest oleme kõik kadunud, surelikud inimesed, sest liha ja veri ei võdi Sumala riiki pärida. Aga Sumala sõna seeme on igavene ja hukkaminemata. Jef. 40, 8. Matt. 24, 35. Sama palju, kui hukkaminemata elu tähtsam on kaduvas elust, on ka uuestisündimine tähtsam lihalikust sündimisest.

Et wale mõtlemisega mitte iseendid petta, peame pühakirja õpetuse järele uuestisündimist õppima, et võidkime mõista, kas oleme seda juba läbielanud või mitte. Esialt paneme tähele küsimust, kuidas nimetab Jeesus Joh. 3. p. uuestisündimise aluseks **w a i m u** Peetrus aga **s õ n a**. Jeesuse enese ütelse järele Joh. 6, 63 ongi sõna **w a i m** ja elu. Paulus nimetab Rom. 7, 14. kümme käsku waimulikust ja 8. peat. 2. salmis elu waimu käsuts. Sõna waimulik olek saab meile mõistetavaks, kui paneme tähele Jeesuse sõnu: „Laatjarus, tule wälja“. Neis sõnades oli waim ja elu. Nii on Jeesus ja Peetrus koosõlas rääkinud, sest kõik kirjutatud sõnad on püha Waimust siise antud.

Enne kui meie edasi läheme, peame üht Pauluse ütelse tähele panema, mis pahasti võidb ära seletada enese hukkaamisega j. o. 2. Kor. 3, 6: „Ei mitte kirjatähe waid Waimu sulasiks.“ Pealiiskaudsel waatlemisel paistab siin, et kirjutatud sõna ei ole waimu käss ja mõningad kalduwad mõttele, et kes täpselt seda, mis kirjutatud on, täitma hakkab, see on kirjatähe sulane. Kuid Pauluse poolt siin näidatud wähe seisab inimeses, kas ta seda salalikult või waimus ja tões; kirjatähelise, või südamest täidab. Esmisel wiisil täitjate sees sünnib Kristuse läbi käsu õigus täiesti, sellepärast, et nemad ei käi mitte liha waid waimu järele Rom. 8, 4. Nendele on kirjutatud sõnad eluks antud ja võidwad ütelda; „Sinul on igawese elu sõnad“ Jeesus seletab kirjatähe sulaste isefoomu (Matt. 6, 2; 23, 14. 25—28) nimetades neid salalikkudeks, kes ainult wäliselt wagad, kes awalikult waestele andeid annawad, aga salaja lestede hooneid sööwad.

Sumala sõna peab waimu läbi weel üks kord kirjutatud saama, ei mitte kiwi laudade peale waid südamesse, siis saab see ka elu muutma, otfekui Jeesuse sõnad Laatjaruse furnud ihu muutfid. See ongi uuestisündimise õige alus. „Aga tema on meie ülesõhtu pärast haawatud ja meie ülesõhtu pärast ära rõhutud.“

Ka sinu patud, armas lugeja, on Jeesusele seda teinud, kas tahad ja weel edasi pattu teha? Mis on siis patt? Sumala kümne käsu üleastumine 1 Joh. 3, 4. Meie kõik oleme pattu teinud. Rom. 3, 13. Õndsad on kes oma pattu tundes kurtwad on, sest tema (Jeesus) peastab oma rahtwa nende pattudest.

Aga et pattude andeksandmise osaliseks saada on tartwis uuestisündimine selle pesemisega j. o. ristimisega. Loomulik on, et enne sündimist last ei pesta, samuti ei peaks ka enne uuesti sündimist ristitama.

Et uuestisündimist paremini mõista paneme tähele selle piiblikku järjekorda. Esiteks tuleb inimene Sumala sõna kuulutuse tagajärjel püha Waimu abi läbi patu tundmisele. Peetrus nimetab seda meeleparandamiseks (Ap. 2, 38.) ja Paulus ärkamiseks (Ew. 5, 14.) j. t. oma hädaohiliku patuse seisukorra ära tundmist.

T e i n e järk on aratunud pattude kahetsemine. Tõsist kahetsust tõendab ümberpööramine ehk patu tegemisest loobumine Jef. 1, 16. Apostel Paulus nimetab seda järku ülestõusmiseks peale ärkamise. Ew. 5, 14.

R o l m a n d a k s järguks on pattude tunnistamine ja andeks palumine. Õp. 28, 13. Tunnistama ja andeks paluma peab inimestelt seda, mis inimeste wastu effitud ja Sumalale seda, mis Sumala ja inimeste wastu effitud oleme.

Siis tõdeneb andeks andmine. 1. Joh. 1, 9. Usku pattude andeksandmise siise tunnistab siis usu laps uuestisündimise **n e l j a n d a** osa wastutõdmise läbi, see on uuestisündimise pesimine (Tit. 3, 5) ehk usu ristimine pattude andeksandmiseks Ap. 2, 38.

See põhjustab usu lapse sees tänu tunde, waike rahu ja rõõmu. Ap. 8, 39.

Uhtlasi annab ka usu laps ristimises hea siidametunnistuse tõotuse Sumalale sõnakuuleliku lapsena elada. 1. Peetr. 3, 21.

Ainult uuestisündinud usklikku võidb peale nende usu awaliku tunnistuse ristida. Ap. 8, 36—37. Laste ristimine ei ole Kristuse ega apostlite õpetus, waid inimeste. Kas oled sa, armas lugeja, farnase uuestisündimise juba läbi elanud? Kas on sinu patud juba pestud? Kas on sul igatfus kõiki tema käsufüid pidada? Kui weel mitte, siis täna, kui sa tema häält kuuled, ära tee oma siidant kõwaks.

Aga kui sa seda oled läbi elanud ja hinge-waenlane sind on uuesti effitanud, siis kahetse seda kui Peetrus; ära tee oma siidant kõwaks!

J. D a n i e l.

Tulge fooli!

1929./30. õppeaasta on möödas. Teg firustab väga. Sellepärast elutark paganate-apostel Paulus ütleb ka meile: „Mõidage aega kalliks!“ Seldakse, et aeg on raha, aga ma ütlen, et aeg on enam kui raha. Kes jeda ei mõista, sellel ei ole elus palju edu. Määranis tähtis on jee meie noortele, et nad jeda mõistaks ja aru saaks ning piüüaks jeda elus läbi wiia.

Olen kindel, et ka Gestis kogudustes on palju noori, kes janunewad kristliku kaswatuje ja hariduje järele. Ja jee soow peaks olema ka igal meie noorel. Sel noores eas ei ole piüüet jõuda edasi, jee ei ole wainliiselt tugew. Meie noored peawad jeadma kõrged eesmärgid ja piüüdma järelejätmatult jelle poole. Noored wajawad juhatusi ja nõuanet, et edasi minna. Ja meie misjonifool pakub sahtlemata niisugust abi meie noortele.

Talwõisel istangul unioni-nõukogu otjustas õppekawa laiendada, nii et meie noored misjonifoolis saaksid peale piibli ja koguduje korrasje puutuwate õppeainete ka keikfooli hariduje loodusteadujes, matemaatikas, keeltes jne. Järgmisel õppeaastal õpetame ka juba Ladina keelt.

Selles wäikejes juhtkirjas ma kutsun üles kõi-ki meie armsaid noori Gestis misjonifooli tulemije peale mõtlemijeks. Miiüid on paras aeg neile, kes mõtlewad tulla fooli tulewal jügil, et nad hak-
kaksid teenima ja koku hoidma fooli jaoks raha. See ei ole enam wara. Ma annan teile head nõu, saatke omad kokkuhoitud jummad liidu kontorisje fooli jaoks. Te wõiksite 10 krooni juba koge ära

jaata. Ürge wiimitage oodates juuremaid suut-
masid. Wäikeste jummadega wõib kergemini juu-
remate jummadeni jõuda, jekt kui raha on, siis
antakse wälja jeda ka kergel käel.

Kool algab 16. septembril. Õppemaks ja kor-
ter teeb wälja umbes 225 krooni ja ülespidamine
nõuab umbes sama jumma, nõnda siis koku 450
krooni. See jumma on ligikaudu arwatud. Kes
on hoolas ja tahab teha tööd, wõib ära teenida
oma ülespidamise kooliajal nii koolis töoga, kui
ka linnas kolportöörimisjega. Sahekimne õpilase
ümber on ära teeninud oma leiwa kolportöörides
käesolewal õppeaastal. Nende hulgas on ka eest-
lajest õpilasi, kellel on hea edu kolportöörides.
Jnimejed ostawad heameelega misjonifooli õpilas-
teft.

Palun mulle koge firjutada, kui teie soow on
tulla fooli. Kirjutage lihidalt omaft eluloost, wa-
naduseft ja ametiift ning teatage ka, kui palju teil
on raha fooli jaoks ehk kui palju loodate saada
fooli algujeks.

Ma firjutan neid ridu lootes, et Gestiift paljud
noored tulewad fooli. Pöörake ka oma liidu eest-
jewisja wend Riffari poole, kes teab nõu anda teile
jelles asjas.

Wõik teadaanded jaata adresjil: K. Kose,
N i g a, Wriwibas iela 11.

Meie noortele Gestis Jumala õnnistust ja edu
soowides jääb teie wend Jssandas: K. K o s e koo-
lijuhataja.

G. B. A. Noorfool osafondade efimeje weerandi aruanne 1930.

Osafonnad	Siitmete arw	Keikm. foosol. osatööjate arw	Tööft aruandjad	Homn. walwe tartitajad	Misjuud noorte arw	Misjonifüügud	Piiblitugemised	Koosolefutele too- dud listud	Kristil. abiandmije töö forrad	Paigerawitüüfused	Lehti lewitatud	Traktaate lewitatud	Lehtijaid kogutud	Raamatuid lewi- tatud	Kirije firjutatud	Wastufeid saadud
Haapjalu	4	—	4	4	—	8	18	—	8	—	23	29	—	3	1	—
Käru	10	5	9	9	—	38	28	11	30	6	68	211	—	13	22	10
Narwa	24	21	22	15	—	120	137	125	360	18	181	94	—	19	38	26
Pärnu	12	9	12	9	—	87	74	156	119	14	93	80	5	16	21	11
Põltsamaa	13	11	13	13	—	81	101	53	134	3	46	29	—	3	5	—
Rakvere	5	—	4	—	—	2	41	5	68	136	35	21	—	—	13	7
Suschenhofi	20	—	—	—	—	14	75	—	117	6	27	—	—	2	83	53
Suure-Jaani	10	—	5	9	—	5	29	17	16	2	23	78	—	1	2	1
Tallinna I	27	—	23	21	—	133	55	57	192	4	249	103	4	21	28	10
Tallinna II	33	—	—	—	—	127	213	111	47	12	166	49	15	14	39	25
Tartu	43	28	40	28	—	182	131	213	200	62	108	92	10	21	34	10
Wõru	5	—	—	5	—	2	—	2	—	—	16	13	—	2	—	—
Liidu noorf. osaf. . .	21	—	3	3	—	39	39	42	106	2	22	42	—	3	4	3
	227	74	135	116	—	838	941	792	1391	265	1057	841	34	118	290	156

G. P. U. Koguduste Eesti Liidu esimese veerandi aruanne 1930.

Kogudused ja grupid	G i f e m i s j o n i t ö ö													Sing. päeva fool				
	Liitmed	Urupid	Kas peetakse igakuul. misjonitundi?	Misjonitöökärg	Piiblitugemised ja täiend. koostööd	Koostöökärg	Kirj. avit. korrad	Paigutatud	Lehti lehitatud	Traktate lehitatud	Lehtide kogutud	Raamatuid lehitatud	Kirje kirjutatud	Wastufeid saadud	Liitmed	Kestm. osatöötajad	Klassid	Lapsed
Antsla	18	10	ja	7	22	9	10	3	49	119	—	—	—	—	18	11	1	3
Haapsalu	27	12	—	25	43	12	29	—	52	53	—	3	8	4	22	17	2	2
Hallistu	Uruanne puudub																	
Jõgeva	31	5	—	15	58	—	20	14	24	27	—	—	4	—	32	35	3	—
Jõhvi	13	6	—	38	13	—	1	5	174	132	—	2	7	6	13	13	2	—
Katvasta	Uruanne puudub																	
Kullamaa	16	6	—	18	9	1	2	26	42	22	—	2	2	1	16	15	2	—
Kurelaare (1929)	—	—	—	46	7	4	10	—	77	50	—	—	—	—	—	—	—	—
Kurelaare (1930)	93	7	—	15	60	—	3	—	51	7	—	—	3	1	70	65	7	—
Käru	25	17	—	58	44	11	40	6	166	264	—	17	25	10	25	24	4	—
Kärdla	11	10	ja	21	84	11	12	11	102	156	3	19	14	3	11	10	1	—
Katva	94	69	ja	414	552	531	651	110	534	347	—	66	63	34	110	81	12	13
Otepää	20	12	ja	56	—	—	7	3	33	37	—	—	7	7	Uruanne puudub			
Paadremaa	9	5	—	11	43	5	—	2	32	26	—	2	—	—	12	12	1	1
Paide	63	16	ja	11	18	7	23	5	36	10	—	4	1	—	65	45	6	6
Pärnu	65	57	ja	235	342	257	590	49	356	183	7	59	56	21	75	57	6	16
Pitavere	7	3	—	18	22	2	—	—	11	—	—	1	4	3	6	6	1	—
Põltsamaa	39	30	—	210	302	242	310	30	120	77	—	21	12	4	50	51	4	10
Rakvere	90	29	ja	55	77	13	114	157	223	113	—	—	17	9	89	56	8	—
Suure-Jaani	27	10	ja	15	64	92	45	4	83	278	—	1	3	1	27	16	2	—
Suschenhof	20	20	ja	14	75	—	117	6	27	—	—	2	82	53	20	28	2	—
Tallinna I	197	90	ja	636	382	291	371	91	1397	270	16	97	85	40	225	156	15	20
Tallinna II	176	173	ja	351	512	343	711	197	960	431	21	80	93	52	177	148	15	13
Tapa	20	7	—	201	87	484	17	48	238	130	—	3	27	12	25	14	2	—
Tartu	224	200	ja	643	742	481	777	231	1065	661	16	74	55	29	259	153	26	48
Tartvasta	19	—	ja	—	10	3	—	—	—	5	10	—	—	—	19	19	1	5
Tõrva	14	3	ja	20	10	4	7	—	25	20	—	5	—	—	18	17	2	4
Walga	Uruanne puudub																	
Wiljandi	20	15	—	61	57	46	129	10	70	74	3	11	17	8	30	23	2	8
Wõru	39	7	ja	9	12	16	10	10	35	17	—	4	4	1	39	18	3	—
Wana-Kuuste	20	18	—	46	151	81	178	13	70	158	1	4	4	2	22	17	2	1
Õisu	7	2	—	8	6	—	—	2	—	25	—	1	—	—	7	3	1	—
Ustavere	Uruanne puudub																	
Liidu noort. osat.	(19)	2	—	14	12	32	24	1	2	1	—	—	1	2	—	—	—	—
Kokku	1466	856		3331	3846	2978	3838	1034	6054	3883	81	485	592	303	1507	1130	136	144

Tallinnas, 11. aprillil 1930.

Ojafondade sekretär U. Sabraf.

Rääkimised jutlustaja üle.

Kedagi jutlustajat paluti külastada kogudust mingi asja pärast. „Juhtiv mees“ kutsus teda oma poole ja hoolitses tema eest. See oli kõige jõukam mees ja elas paremas korteris; temast loodeti ka igas asjas kõige paremat.

Nimetatud „juhtival mehel“ oli kuu- või seitseme-lapseline perekond. See oli perekond, mis oleks võinud täita vanemate üdamed tänuliku ühusega.

Jutlustaja, kes oli tulnud päeval õige aeglasti, sai kofku perekonnaga alles õhtuöögi ajal. Aga, kui külalise vastuvõtja, juhtis jutustajast.

mis warsti üle läks koguduse asjadele. Külalisele räägiti mitmest koguduse liikmest, mis pidi olema kõige tähtsam temale nende arvates. Siis räägiti temale ka kõikidest jutlustajatest, kes jäävad kunagi olnud, keda mõeti arutuse alla üksteise järele. Aga ja ema juhtisid jutustajast ja ka lapsed mõtlesid agarasti oja seletustest. Igal jutustajal oli mõnda hääd omadust, aga — !“ Isegi hääd omadused tehti naljakaks. Oli keegi helde käega, siis leiti see mitte kohane olevat temale. Kui teine oli väga tõsine, siis oli tema tõsidus „takkitu“. Keegi jälle ei käinud neid külastamas nii sagedasti, na-

gu see oleks pidanud olema. Teine külastas jälle väga tihti, kuid ta oli väga waga ja tema wiisiks oli kutsuda alati kõike perekonda palwele, „mis alati ei olewat kohane ja ta olnud alati tark.“ See- gi teine jutlustaja ei olnud kellegi juht, sest tal polnud ärilisi kalduwusi. Teisel olid alati omad plaanid ja püüdis seista koguduse eest.

Jutlustaja rietus, keel, eluviis — kõik asetati juurendusflaasi alla ja hääde omaduste tun- nustamine jäeti inetu „aga“ warju. Jutlustaja kalduwusi ja puuduwi räägiti mitmet moodi. Ühele jutlustajale meeldis lastega perekondasid külasta- da, teine aga ei wõinud lapsi kuidagi sallida. Aga ühes asjas said nad kõik ühise saatusse osalisteks: koguduse „juhtiw mees“ ja tema naine andsid laste- tele selleks eeskujuga, kõiki jutlustajaid, kes nende koguduses ametis olnud, nii lõhki kiskuda, nagu lõwid Danieli oleks lõhki kiskunud, kui Jumal ei oleks saanud ingleid ja taltutanud lõwisiid.

Pääle õhtusööki lapsed läksid oma tegewuse juure, ema jäi talitama köögis, kuna isa läks kü- lalisega töötuppa. Sääal rääkis isa jüda: „Ma olen mures oma laste pärast, iseäranis oma poe- gade ja wanema tütre pärast. Näib, et neil ei ole vähematki huwi usuasjade vastu. Tihti on raske rääkida neile, et on tarwis koosolekule min- na ja kui nad lähewad, siis ei ole sellest ka ühtegi kasu. Sellepärast ma ootasin sinu tulekut juure igatsusega, sest ma arwasin, et sinu wiibimine meie perekonnas wõiks, wõib-olla, parandada meie waimulikku elu. Ja ma mõtlesin,“ jatkas ta, „sul oleks wõimalik minu lastele midagi rääkida paranduseks, kui sa siin oled. Wõib-olla aitab see, et nad end annaksid Issandale.“

Jutlustaja wakis mõned minutid. Siis üt- les ta pikkamööda ja kindlalt: „Mul on väga kahju, kuid mul pole ka lootust paremuseks, kuigi ma täidaks sinu ettepaneku!“

„Kas tohin küsida, miks siis mitte?“ küsis kü- lalise wastuwõtja.

„Sest et sinu lastel,“ wastas jutlustaja, „po- le vähematki lugupidamist ewangeeliumi kuul- taja vastu. Sa wabandad, et ma nii otsekoheselt räägin. Ma olen sinu küllaline ja ühegi muu as- ja üle ei pea ma rääkima sinuga nii isiklikult. On tõsi, et sina ja sinu naine on need lapsed üles kas- watanud, kes nüüd Jumala teenijaid põlgawad selleasemel, et neid austada ja neile oma armas- tust üles näidata, mille wäärt nende püüded on. Ma kuulsin, kuidas ja oma laua juures laste kuul- des püüdsid naeruwääriliseks teha iga jutlustajat, kes siin on töötanud. Üks ehk teine nendest oleks wõinud olla tööriistaks, keda Jumal oleks wõinud

tarwitada sinu laste ärapäätmiseks. Aga kui hää karjane omas halastuses oma wiitja ette pani, et üht oma lammasi hoida, siis oled sa tema wiitja tagasi surunud ja nii on jäänud sinu lapjed ära- päätmata.“

„Suhtiw mees“ ei saanud midagi wastata. Omad sõnad olid teda ära neednud. Ta oli „juha- taja“, aga kuhu? Kuidas ta oleks wõinud end wabandada ja millega end mõista õigeks?

Miks ei ole mõnel kogudusel waimulikku elu? Miks ei ole jutlustajal sääal tagajärgi? Meie jut- lustajad on ju ka ainult inimesed ja mõnikord on nende laitus ka õigustatud. Aga me peakime õp- pima oma otstsi jutlustaja üle Jumala hooleks jätma ja kui me nii oleme talitanud ustawalt ja kui meil siis peaks olema midagi õelda, siis üt- me seda jutlustajale endale. Aga ärgu kuulgu ükski ümberpöörmata kõrw laituist Kristuse kuul- tujate üle. Et „rahwas rääkis wastu Jumalat ja Mooset“, siis Jumal saatis rahwa jekka tulised maod ja „palju rahwast suri Issraelis ära.“ Muri- semine saadab ka meie päewil kurbi tagajärgi ko- gudusele. Kohtlane on ainult see Jumala ees, kes juudab kõike armastada ja kõikide eest palwetada, et Jumal ise kõik wead parandaks. Niisugune pal- we ei jää tõesti tagajärjeta.

„Meist, kes teda ootawad“.

Algus waata lht. 19.

wabanemise poole; mitte enam nagu Issrael war- ju-ärarepitamise päewal ei wõinud julge olla, kas nende patud said ära lepitatud, waid kindlas tead- mises, et parema ohwri läbi ärarepitis maksab igawesti. „Rahwasja“, Jumala töötus ja wanne põhjustawad kindla lootuse. Ebr. 6, 18. Seepä- rast nad „ruttawad ettepanud lootust kätte saama, mis neil on otsekui hinge ankur, mis kindel ja kõwa on ja lähed (taewase) waheteki taha... kuhu, kui eeljooksja, meie ees on jisse läinud Jeesus, kes Melkiseedeke wiisi järele on ülempreestriks saanud igawesti.“ (6, 17, 20.) Melkiseedeke oli kuninglik preester. (7, 1.) Sellepärast ootame ka meie, et meie suur ülempreester tuleb jälle, kuid mitte enam preestrina ega ohwrina, waid ilma patuta,“ mitte kui kannataja Jumala Tall, waid kui Ara- peastja kuningas õnnistuseks. „Seefinane Jeesus, kes teilt on üles wõetud taewasse, see peab tulema jelsamal kombel, kui teie teda olete näinud taewas- se ära minewat.“ Apt. 1, 11.

Lõpp nr. 5 fenti.

Wäljaandja: „S. P. Adw. Eesti Liit“. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Amanda Nufal'e, Merepuiestee 14-a. Tallinnas. Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub, Merepuiestee 14-a. Tallinnas.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühise trükituba, Pilt iän. 2.